

FÖRSVARSMAKTEN

Reglemente Parad 7: Salut

2017

REGLEMENTE

Parad 7: SALUT

R PARAD 7 2017

REGLEMENTE

© Försvarsmakten

Bilder på omslaget: Niclas Gustafsson, Försvarsmakten

Grafisk bearbetning: Förvaltare Patrik Laestadius

Produktionsid: 170530-004

Produktionsformat: Word

Publikationsområde: UTB

Tryck: Print on demand vid behov

REGLEMENTE

VIDAR-handling: FM2017-11623:2

Beslut om fastställande av Reglemente PARAD 7: Salut

Reglemente Parad 7: Salut (R PARAD 7 2017) fastställs att gälla från och med 2017-07-01. Publikationen har inget registrerat M-nr.

Följande upphävs 2017-07-01:

Instruktion för Försvarsmakten, Ceremonier 2010 (CerI FM 2010), M7739-351087 kapitel 7, gällande från 2012-11-01.

Publikationen tillgängliggörs genom publicering på intranätet emilia, på www.forsvarsmakten.se och www.hemvarnet.se.

Detta beslut är fattat av generallöjtnant Johan Svensson. I den slutliga handläggningen har deltagit förvaltare Patrik Laestadius och överste Lena Persson Herlitz, C PROD UTB. Den sistnämnde tillika föredragande

Johan Svensson
C PROD

Lena Persson Herlitz
C PROD UTB

REVIDERING - ÄNDRINGSLOGG

Nr	Mom	Omfattning	Datum föredragning Beslut av	VIDAR handling nr
0		Ursprunglig fastställelse	2017-06-19 C PROD	FM2017-11623:2

Sida avser sidnummer i den rättade versionen.
Ändringar i texten framgår av ändringsmarkör.

Kom ihåg!

Om du läser denna publikation i pappersform – kontrollera att du har den senaste utgåvan. Fastställd och gällande utgåva finns alltid publicerad på försvarsmaktens intranät.

Förslag på ändringar ska skickas till HKV/PROD UTB: prod-utb-statscerm@mil.se

Förord

Försvarmaktens ceremonier ska genomföras på ett korrekt och värdigt sätt.

Syftet med serien av reglementen och handböcker ”Parad” (PARAD1/8) är att utgöra Försvarmaktens gemensamma grund för formellt uppträdande i sluten ordning, parader och myndighetens traditionsvård. Arméns, marinens och flygvapnets olika traditioner har i det längsta omhändertagits och endast förändrats där enhetlighet inom Försvarmakten är särskilt påkallad.

Reglementena innehåller bindande bestämmelser och förhållningssätt för Försvarmaktens uppträdande i ceremoniella sammanhang. Handböckerna innehåller anvisningar med förklaringar och beskrivningar för tjänstens genomförande.

Reglementet PARAD 7 utgör Försvarmaktens grundbestämmelser för salutskjutning.

Deltagande i statsceremonier är en av Försvarmaktens uppgifter och genomförande av förbandsvisa ceremonier och traditionsvård är en del av den militära miljön och utgör en del i myndighetens vård av sitt kulturarv. Ceremonier och sättet att utföra dem uppmärksammas av försvarmaktens personal, allmänheten och av utländska turister, gäster och observatörer. Väl genomförda bidrar de till att skapa respekt för Försvarmakten och stärker deltagarnas känsla för förbandsandan.

Varje chef måste vara beredd att anpassa parader efter de förutsättningar som råder. Särskild hänsyn måste tas till t.ex. väderlek, åskådare, deltagande kamratföreningar och resultat av samverkan med t.ex. kommun och andra deltagande myndigheter.

Innehållet i denna publikation omfattas inte av sekretess.

Läsanvisning

Gemensamma anvisningar för publikationsserien PARAD.

- Med förband avses försvarsmaktens olika organisationsenheter.
- Med förbandschef förstås även annan befattningshavare som innehar eller tilldelats motsvarande befogenheter.
- Med krigsförbandschef förstås även annan befattningshavare som innehar eller tilldelats motsvarande befogenheter.
- Med trupp förstås även besättning vid fartyg m.m.
- Med kompani förstås även skvadron, flygdivision eller annan motsvarande militär enhet.
- Med fana, fanvakt och fanförare förstås även dragonfana/standar, standarvakt och standarförare samt i flottan flagga, flaggvakt och flaggförare.
- Vad avser sammansättning och bärande av uniformsdräkter gäller bestämmelserna i Försvarsmaktens uniformsbestämmelser.

Publikationsserien omfattar:

Typ	Namn	Omfattning
Reglemente	R PARAD 1	Stats- och förbandsvisa ceremonier
Reglemente	R PARAD 2	Flaggor, fälttecken och heraldik
Reglemente	R PARAD 3	Formellt uppträdande
Handbok	H PARAD 4	Marinen
Handbok	H PARAD 5	Militärmusik
Handbok	H PARAD 6	Traditionsvård
Reglemente	R PARAD 7	Salut
Reglemente	R PARAD 8	Högvakt

Innehåll

Förord	5
Läsanvisning.....	6
1. Saluttjänst	9
1.1. Historik	9
1.2. Allmänna salutbestämmelser	9
1.2.1. Grunder	9
1.2.2. Salutdagar	10
1.2.3. Salutansvarig chefs åligganden	10
1.2.4. Salutstation	11
1.2.5. Salutbatteri.....	13
1.2.6. Salutpliktigt örlogsfartyg	14
1.2.7. Salutmateriellsats	14
2. Avgivande av salut	15
2.1. Antal salutskott	15
2.2. Klockslag och tidsmellanrum vid avgivande av salut	15
2.3. Typer av saluter	16
2.3.1. Salut för nation	16
2.3.2. Kunglig salut	16
2.3.3. Sorgesalut	16
2.3.4. Salut (honnörssalvor) vid gravsättning.....	17
2.3.5. Övriga saluter	17
3. Salutbatterier.....	18
3.1. Salutbatteri med 57 mm kanon M/98 B	18
3.1.1. Bemanningsöversikt	18
3.1.2. Eldexercis	19
3.2. Salutbatteri med skan m/1889.....	20
3.2.1. Bemanningsöversikt	20
3.2.2. Eldexercis skan m/1889.....	21
3.3. Salutbatteri med kanon m/09	23
3.3.1. Bemanning	23
3.3.2. Eldexercis kanon m/09	24

REGLEMENTE

3.4.	Salutbatteri med 7,5 cm kanon m/02-33	25
3.4.1.	Bemannings	25
3.4.2.	Eldexercis 7,5 cm kanon m/02-33	27
4.	Salut från örlogsfartyg	27
4.1.	Salut inom Sverige	27
4.2.	Salut utomlands	27
5.	Exempel på genomförande	27
5.1.	Allmänna förberedelser	27
5.2.	Genomförande i stort	28
5.3.	Efterarbeten	28
5.4.	Skjutning från rörligt batteri	29
5.5.	Skjutning från fast batteri	32
5.6.	Skjutning från örlogsfartyg	34
	Bildförteckning	35
	Kapitel 1	35
	Kapitel 3	35
	Litteratur/Källförteckning	37
	Regler, bestämmelser och handböcker som påverkat innehållet i detta reglemente	37

1. Saluttjänst

Bild 1: 1Salutbatteri Skeppsholmen

1.1. Historik

Salut (av latinets 'salus' = hälsa) betyder enligt uppslagsböckerna hedersbevisning genom honnör eller skott.

Seden att saluera med kanoner började på 1600-talet, fartygen sköt med sina kanoner för att visa att man hade fredliga avsikter när man närmade sig en hamn. Saluter från örlogsfartyg och från fasta salutstationer placerade vid hamninlopp blev senare en hedersbevisning.

Eldgivning med kanoner användes även för signalgivning. Svensk lösen sköts bl.a. under 30-åriga kriget för att identifiera svensk trupp. Så kallad "svensk lösen" omfattade två skott och "dubbel svensk lösen" två plus två skott.

Utöver salut för annan nation sköts saluter i samband med kungliga och nationella bemärkelsedagar, segrar i krig samt vid andra allmänna arrangemang av större omfattning t.ex. doktorspromotioner vid våra universitet.

1.2. Allmänna salutbestämmelser

1.2.1. Grunder

Försvarmakten är ålagd att avge vissa saluter jämlikt Förordning om salut (SFS 1996:931).

REGLEMENTE

Salut ska avges med kanonskott från salutstation och salutpliktigt örlogsfartyg och omfattar en eller två salutomgångar om vardera 21 skott, om inte annat bestäms särskilt. Avgiven salut ska rapporteras till HKV PROD (omfattar rapport med skottprotokoll).

- Vid salutskjutning på rikets nationaldag förs fälttecken från förband som genomför saluten. Fanförrare kommenderas i dessa fall utöver ordinarie bemanning vid salutbatteriet.
- Örlogsflagga förs hissad på flaggstång i anslutning till salutstation.
- Salutdagar avges salut med början klockan 12.00 på vardagar och klockan 13.00 på sön- och helgdagar.
- Uppehåll mellan salutomgångar är en minut (vid sorgesalut 2 minuter). Mellan de enskilda skotten är det ett uppehåll om fem sekunder (vid sorgesalut 30 sekunder).
- Salut avges endast under tid då svensk flagga ska vara hissad.
- När statschefen är närvarande orienteras denne beträffande ifrågakommande saluter. (Som inte gäller vederbörande själv).
- Vid statsceremonier och vid utländska officiella besök meddelar Kommendantstaben i Stockholm genom garnisonsorder, särskilda bestämmelser för saluter.
- Salut kan förekomma vid andra kungliga bemärkelsedagar.
- Under krig eller beredskapstillstånd ges saluter enligt särskilda bestämmelser.
- Salutberättigad kan avsäga sig salut.

1.2.2. *Salutdagar*

Salut ska avges på salutdagar. Dessa är Sveriges nationaldag, statschefens och dennes gemåls födelsedagar och namnsdagar samt tronföljarens födelsedag.

Datum	Händelse
28 januari	H.M. Konungens namnsdag
30 april	H.M. Konungens födelsedag
6 juni	Sveriges nationaldag
14 juli	H.K.H. Kronprinsessans födelsedag
8 augusti	H.M. Drottningens namnsdag
23 december	H.M. Drottningens födelsedag

1.2.3. *Salutansvarig chefs åligganden*

Vid förband och örlogsfartyg som regelmässigt svarar för salutskjutning ska, av förbandschef fastställd (på örlogsfartyg fartygschefen), skriftlig instruktion med lokala föreskrifter och detaljbestämmelser finnas.

REGLEMENTE

Samtliga saluter ska planeras och genomföras i enlighet med aktuella säkerhetsbestämmelser. Det åligger batterichef/salutofficer som övningsledare att säkerställa att gällande säkerhetsföreskrifter och sjukvårdsberedskap efterföljs.

1.2.4. *Salutstation*

Salutstation är avsedd plats i land, varifrån salut från rörligt eller fast salutbatteri avges och besvaras.

Salutskjutning från salutstationer beordras av salutansvarig organisationsenhet avseende tidpunkt, antal skott och ansvarigt förband.

- Saluter vid annan statsceremoni regleras i varje enskilt fall. (Garnisonsorder i Stockholm och/eller i förekommande fall som tilläggsuppdrag/direktiv från HKV till ansvarig organisationsenhet).
- Saluter för svenska nationen som avges från främmande örlogsfartyg besvaras direkt efter dess givande med en salutomgång från kommenderad salutstation. Finns i dessa fall statschef ombord på saluterande fartyg sker svarssaluten enligt för varje särskilt tillfälle utgiven order.

Fasta salutstationer

Bild 1:2 Salutbatteri Kastellholmen

REGLEMENTE

Salutstation	Ansvarigt förband	Bestyckning
Norra Brännan	I 19	Fyra 57 mm kanoner, skan m/1889
Skeppsholmen	Amf 1	Fyra 57 mm kanoner, skan m/1889
Kastellholmen	Amf 1	Tre 65 mm kanoner, skan m/09 med instickspipa till 57 mm
Skansen lejonet	FömedC	Fyra 57 mm kanoner, skan m/1889
Stumholmen	MarinB	Fyra 57 mm kanoner, skan m/98B

- Salut från Kastellholmen avges normalt endast för svarssaluter.
- Fast batteri Skansen Lejonet vidmakthålls intill rörligt batteri är operativt.
- Fast salutstation ska föra örlogsflagga såvida inte salutbatteriet uppställs inom militärt område där örlogsflagga är hissad

Bild 1:3 Salutbatteri Skansen lejonet

Rörliga salutstationer

Salutstation	Ansvarigt förband	Bestyckning
Boden	A 9	Fyra 7,5 cm kanon m/02-33
Göteborg	FömedC	Fyra 7,5 cm kanon m/02-33

Göteborg behåller fast salutstation *Skansen lejonet* till dess att rörligt batteri är operativt.

REGLEMENTE

Garnisonschefen i Boden och Göteborg äger att i samråd med kommunledning (vanligen miljö och hälsoskydd) och Polisen, i förekommande fall, bestämma om från vilken plats i kommunen som salut avges.

Rörlig salutstation för örlogsflagga såvida inte salutbatteriet uppställs inom militärt område där örlogsflagga redan är hissad.

Bild 1:4 Salutbatteri Boden

1.2.5. Salutbatteri

Personal ingående i salutbatteri ska vara iförd trupperaddräkt. Vintertid eller vid otjänlig väderlek får fältparaddräkt bäras. (Hörselskydd nyttjas enligt gällande säkerhetsbestämmelser).

Eldhandvapen medförs endast på särskild order.

Salutbatterichef och dennes ställföreträdare samt i förekommande fall fanförare bär sabel och dagbricka. I flottan bärs normalt dagbricka endast då kungen personligen närvarar vid saluten.

Befattning	Ansvar
Salutbatterichef (lägst löjtnant)	Leder salutbatteriet och är övningsledare enligt Säkl
Ställföreträdande batterichef (lägst nivå OR 6)	Stf chef och är tillika skotträknare
Fanförare (lägst fänrik)	När så anbefalls
Saluttekniker	Tekniskt ansvarig för pjäserna

REGLEMENTE

Befattning	Ansvar
Salutofficer	Leder salutskjutning på örlogsfartyg
Artilleriofficer	Den officer på ett örlogsfartyg som verkställer en saluts avgivande

1.2.6. Salutpliktigt örlogsfartyg

Örlogsfartyg som är utrustade med minst en kanon om 40 mm kaliber är salutpliktiga.

1.2.7. Salutmaterielsats

Sammanställs enligt lokal salutinstruktion.

Checklista salutmaterielsats:

Materiel	Anmärkning
Första förband	Buret
Sjukvårdsutrustning	Enligt gällande säkerhetsbestämmelser
Hörselskydd	Enligt gällande säkerhetsbestämmelser
Hörselproppar	Extra medförs så att åskådare kan erbjudas hörselproppar
Kompass	Vid rörliga batterier
Sambandsmedel	Mobiltelefon för nödsamtal m.m. Radiosystem för kontakt med säkerhetsposter
Telemegafon	Nyttjas för att uppmärksamma åskådare på riskavstånd m.m.
Salutinstruktion	Lokal salutinstruktion och bestämmelser för aktuell pjäs
Örlogsflagga	Rätt storlek beroende på väderlek
Vårdmateriel	

REGLEMENTE

2. Avgivande av salut

2.1. Antal salutskott

Salut för nation eller salutberättigad befattningshavare avges alltid med udda antal skott enligt följande:

Skott	Salutberättigad	Skott	Salutberättigad
21	Nation Statsöverhuvud Kunglig person	19	Statsminister Riksmarskalk Utrikesminister Riksdagens talman Svensk ambassadör i ackrediteringslandet Försvarsministern Överbefälhavare/försvarschef
17	Amiral Territoriell militär chef med generals/ flaggmans grad Envoyé extra ordinarie	15	Viceamiral Marinchefen Charge d'affaire en pied
13	Konteramiral Charge d'affaire ad interim	11	Flottiljamiral, kommandör 1.gr Generalkonsul
9	Kommendör	7	Konsul
5	Vicekonsul		

2.2. Klockslag och tidsmellanrum vid avgivande av salut

Typ av salut	Veckodag	Första skottet	Sista skottet	Tid mellan skott och salutomgång
Normal salut	Vardag	12.00.00	12.01.40	5 sek mellan skotten
	Sön- och helgdag	13.00.00	13.01.40	5 sek mellan skotten
Särskild högtidssalut	Vardag	12.00.00	12.01.40	5 sek mellan skotten
		12.02.40	12.04.20	1 min mellan salutomgångarna
	Sön- och helgdag	13.00.00	13.01.40	
		13.02.40	13.04.20	
Sorgsalut	Vardag	11.38.00	11.48.00	30 sek mellan skotten
		11.50.00	12.00.00	2 min mellan salutomgångarna
	Sön- och helgdag	13.00.00	13.10.00	
		13.12.00	13.22.00	

REGLEMENTE

2.3. Typer av saluter

2.3.1. Salut för nation

Salut omfattande en salutomgång avges på Sveriges nationaldag.

Salut får avges för annan nation vid örlogsbesök.

Salut för Sverige ska besvaras med en salutomgång direkt efter dess givande.

Saluter för den svenska nationen som avges från främmande örlogsfartyg besvaras av för tillfället beordrad salutstation vid Norra Brännan, Skeppsholmen, Stumholmen och/eller salutbatteriet i Göteborg.

Bestämmelser för saluter från örlogsfartyg och salutstationer i samband med besök av utländska örlogsfartyg och för örlogsfartyg med vilket statschefen eller en utländsk statschef (motsv.) medföljer meddelas vid varje enskilt tillfälle.

2.3.2. Kunglig salut

Salut avges vid födelser inom det kungliga huset, vid statschefens frånfälle, vid en ny statschefs tillträde och vid tillfällen som Försvarmakten eller Regeringen bestämmer.

Salut omfattar två salutomgångar vid en tronföljares födelse, vid statschefens frånfälle och vid en ny statschefs tillträde. I övrigt ska salut ges med en salutomgång.

I det fall Prins eller Prinsessa föds, avges salut från Skeppsholmen snarast efter officiellt meddelande inkommit till Försvarmakten. Salut avges dock inte mellan klockan 21.00-08.00 samt söndagar mellan 10.00-13.00.

- Övriga salutstationer avger salut i anslutning till tacksägelsegudstjänst som äger rum klockan 12.00, dagen efter nedkomsten
 - Sker nedkomsten på en lördag äger tacksägelsegudstjänst rum vanligen på söndag och saluten avges påföljande måndag
- Vid eventuell tvillingfödsel avges salut för båda med fyra minuters mellanrum mellan saluterna

Salut för ny statschef avges efter fem minuters uppehåll från sorgesalut och avges med två salutomgångar.

Upphåll mellan omgångarna är en minut och mellan de enskilda skotten fem sekunder.

När kungen eller annan medlem av det kungliga huset officiellt anländer till och/eller lämnar en ort med salutstation, kan salut i en salutomgång avges vid vardera tillfället efter tillstånd från HKV.

2.3.3. Sorgesalut

Vid statschefens frånfälle skjuts två salutomgångar.

Vid sorgesalut ska uppehåll mellan salutomgångarna vara två minuter och mellan enskilda skott trettio sekunder.

REGLEMENTE

Vid sorgesalut avges vardagar saluten så att sista skottet skjuts klockan 12.00 och sön- och helgdagar första skottet klockan 13.00.

- Sorgesalut i Stockholm avges enligt för varje tillfälle meddelade särskilda föreskrifter.

2.3.4. Salut (honnörssalvor) vid gravsättning

Om avliden deltagit i krig eller stupat i internationell tjänst må honnörsstyrka med eldhandvapen apterade för lösskjutning skjuta två honnörssalvor (salut), med ett skott i varje salva, i samband med gravsättningen.

2.3.5. Övriga saluter

Salut för salutberättigad person avges enligt bestämmelser för ordinarie saluter.

- Salut skjuts med det antal skott som vederbörandes rang bestämmer

REGLEMENTE

3. Salutbatterier

3.1. Salutbatteri med 57 mm kanon M/98 B

3.1.1. Bemanningsöversikt

Befattning	Anmärkning	Uppgift
Batterichef (BC)	Artilleriutbildad officer.	Leder skjutningen från plats enligt skiss i lokal instruktion. Ansvarar för att salut avges enligt order. Är övningsledare. Kommenderar pjässervisernas verksamhet enligt momentplan och genomför under eldgivningen fällning av sabeln vid varje eldkommando. (I marinen kan sidogeväret vila i baljan och signalflagga nyttjas för teckengivning)
Fanförare (Ffö)	På nationaldagen och på särskild order.	
Stf batterichef tillika skotträknare (SR)	Skotträknare.	Skotträknarens plats vid intagen grundställning är normalt stående framför eller vid sidan av batterichefen. Markerar omedelbart efter varje avgivet skott på därför avsedd griffeltavla eller skrivark. Anmäler till batterichefen: 2 skott kvar, sista skott , samt när saluten är fullbordad, 00 skott avgivna! När anbefallt antal skott avgivits hålls normalt skottprotokollet rakt upp över huvudet, så att batterichefen ser detta och kan avbryta eldgivningen (vid Kungshall i Karlskrona kan enbart muntlig rapport vara tillämpligt).
Pjästekniker (PjTek)	Tekniker med behörighet för aktuell slutpjäs. Om civil arbetstagare ska denne bära uniform som militär personal.	Leder det tekniska arbetet med pjäserna.
4 st riktare (Ri)	Avfyrar pjäsen	Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion. Har fullständig lystring och uppmärksamhet under hela saluttjänstgöringen på BC order, kommandon och tecken. Avfyrar pjäsen omedelbart på kommando eller tecken från BC.

REGLEMENTE

Befattning	Anmärkning	Uppgift
		Kommenderar mekanismskötaren och ammunitionshämtaren att ladda efter varje skott tills anbefallt antal skott skjutits.
4 st mekanismskötare (Ms)	Sköter eldhandgrepp.	Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion med ansiktet mot riktaren. Utför eldhandgrepp på kommando: ladda och plundra enligt bestämmelser för pjäsen.
4 st ammunitionshämtare (AmHämt)	Hanterar ammunitionen vid pjäsen.	Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion med ansiktet mot riktaren. Utför eldhandgrepp på kommando ladda enligt bestämmelser för pjäsen. Anmäler till Pjäschefen: laddat! Beredd att på PjTekn order omfördela ammunition inom batteriet.
Erforderligt antal säkerhetsposter	Skyddsvaktsutbildade.	

3.1.2. Eldexercis

Enligt anvisningar för pjäsen

REGLEMENTE

3.2. Salutbatteri med skan m/1889

3.2.1. Bemanningsöversikt

Befattning	Anmärkning	Uppgift
Batterichef (BC)	Artilleriutbildad officer.	Leder skjutningen från plats enligt skiss i lokal instruktion. Ansvarar för att salut avges enligt order. Är övningsledare Kommenderar pjässervisernas verksamhet enligt momentplan och genomför under eldgivningen stor salut med fällning av sabeln vid varje eldkommando. (I marinen kan sidogeväret vila i baljan och signalflagga nyttjas för teckengivning).
Fanförare (Ffö)	På nationaldagen och på särskild order.	
Stf batterichef (BC stf)	Skotträknare.	Skotträknarens plats vid intagen grundställning är normalt stående framför batterichefen. Markerar omedelbart efter varje avgivet skott på därför avsedd griffeltavla eller skrivark (på hård mapp). Anmäler till batterichefen: 2 skott kvar!, sista skott! , samt när saluten är fullbordad, 00 skott avgivna! När anbefallt antal skott avgivits hålls normalt skottprotokollet rakt upp över huvudet, så att batterichefen ser detta och kan avbryta eldgivningen.
Pjästekniker (PjTek)	Tekniker med behörighet för aktuell slutpjäs. Om civil arbetstagare ska denne bära uniform som militär personal.	Leder det tekniska arbetet med pjäserna.
4 st pjäschef (Pjch)	Gruppbefäl	Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion med ryggen i skjutriktningen. Leder pjässervisens arbete. Repeterar batterichefens kommandon: ladda, eld och plundra. Håller höger hand rakt upp då pjäsen är laddad och tar omedelbart ner höger hand när pjäsen avfyrats och kommendera servicen att ladda.

REGLEMENTE

Befattning	Anmärkning	Uppgift
		Är beredd att leda servicens arbete vid plundring eller ammunitionsutjämning.
4 st riktare (Ri)	Avfyrar pjäsen	Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion (i skjutställning). Har fullständig lystring och uppmärksamhet under hela salutjänstgöringen på BC och pjäschefens order, kommandon och tecken. Avfyrar pjäsen omedelbart på kommando eller tecken från BC. Kommenderar Laddare och AmHämt att ladda efter varje skott tills anbefallt antal skott skjutits.
4 st laddare (L)	Sköter eldhandgrepp	Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion med ansiktet mot riktaren. Utför eldhandgrepp på kommando ladda och plundra enligt bestämmelser för pjäsen.
4 st ammunitionshämtare (AmHämt)	Hanterar ammunitionen vid pjäsen.	Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion med ansiktet mot riktaren. Överlämnar ett skott till laddaren på kommando ladda . Beredd att på PjTekn order omfördela ammunition inom batteriet.
Tillräckligt antal säkerhetsposter	Skyddsvaktsutbildade.	

3.2.2. Eldexercis skan m/1889

Öppning av mekanism

1. Handgreppets främre del (i skjutriktningen) vrids ut från pjäsen så att handgreppet frigörs från spärrläget innan hela manöverhandtaget vrids nedåt och mekanismen öppnas.
2. Kraften som behövs för att öppna mekanismen varierar beroende på om pjäsen är blindavfyrad eller inte.
 - Om den är blindavfyrad ska både slagfjäder och manöverfjäder spännas
 - Om blindavfyrning inte är gjord (t.ex. omladdning vid laddövningar) behöver bara manöverfjädern spännas varvid mindre kraft åtgår
3. Blindavfyrning får endast utföras efter kontroll att pjäsens patronläge är tomt och korrekta åtgärder är vidtagna.
4. Pjäsen får inte blindavfyras vid övning med laddblind.

REGLEMENTE

Laddning av pjäs

1. Laddaren öppnar mekanismen på kommando: **Ladda!**
2. När mekanismen är upphakad i nedre läget på utkastarna frikopplar laddaren manöverhandtaget.
3. Frikoppling görs genom att dra ut spärrhandtaget i manöverhandtagets tappcentrum och vrida tillbaka manöverhandtaget till utgångsläget.
4. Ammunitionshämtaren räcker över en patron till laddaren som för in patronens främre del i loppet och ansätter den med en bestämd rörelse med **knuten höger hand och tummen infälld** mot hylsans bakplan så att patronen förs helt fram mot bakstycket varvid kilen stängs.

OBS! Handen kommer att tryckas upp av den uppåtgående kilen vid mekanismstängningen.

Plundring av pjäs

Innan en pjäs lämnas och riskområdet kan upphöra ska alla pjäser vara plundrade och kontrollerade.

1. Mekanismen öppnas och kilen hakas fast på utkastarna.
2. Eldröret kontrolleras att det är tomt och ammunitionen ligger på mekanismplanet.
3. Laddaren fattar med vänster hand tag i manöverhandtaget och pressar ned kilen någon millimeter under bakstyckets bakre kant.
 - Med höger hand pressas utkastarna framåt (i skjutriktningen)
 - Utkastarna pressas framåt återigen efter det att kilen släppts upp, intill den precis greppar i utkastarna
 - Detta förfarande upprepas tills kilen sakta kan stängas, och riktaren kan blindavfyras pjäsen
4. Släpp **aldrig** greppet om manöverhandtaget när plundring pågår.

Åtgärder vid klick/eldavbrott

Pjäschefen anmäler klick (t.ex: **2:a klick!**)

- Batterichefen ger eldkommando till nästa pjäs i turordning.
- Bemanningen på den klickande pjäsen intar grundställning och får absolut inte röra pjäsen.
- Vid kommando plundra avvaktar bemanningen vid pjäsen tills pjästeknikern tar över befälet vid pjäsen.
- Pjästeknikern plundrar pjäsen när rätt väntetid uppnåtts.

Klickad ammunition märks upp och särförvaras. Ammunitionsrapport upprättas.

REGLEMENTE

3.3. Salutbatteri med kanon m/09

3.3.1. Bemanning

Befattning	Anmärkning	Uppgift
Batterichef (BC)	Artilleriutbildad officer.	Leder skjutningen från plats enligt skiss i lokal instruktion. Ansvarar för att salut avges enligt order Är övningsledare Kommenderar pjässervisernas verksamhet enligt momentplan och genomför under eldgivningen stor salut med fällning av sabeln vid varje eldkommando. (I marinen må sidogeväret vila i baljan och signalflagga nyttjas för teckengivning).
Fanförare (Ffö)	På nationaldagen och på särskild order.	
Stf batterichef (BC stf).	Skotträknare.	Skotträknarens plats vid intagen grundställning är normalt stående framför batterichefen (vid Kungshall i Karlskrona fungerar det utmärkt med en gruppering 1 m till vänster om BC). Markerar omedelbart efter varje avgivet skott på därför avsedd griffeltavla eller skrivark (på hård mapp). Anmäler till batterichefen: 2 skott kvar, sista skott , samt när saluten är fullbordad, 00 skott avgivna! När anbefallt antal skott avgivits hålls normalt skottprotokollet rakt upp över huvudet, så att batterichefen ser detta och kan avbryta eldgivningen. (vid Kungshall kan enbart muntlig rapport vara tillämpligt).
Pjästekniker (PjTek)	Tekniker med behörighet för aktuell slutpjäs. Om civil arbetstagare ska denne bära uniform som militär personal.	Leder det tekniska arbetet med pjäserna.
4 st pjäschef (Pjch)	Gruppbefäl	Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion med ryggen i skjutriktningen. Leder pjässervisens arbete. Under hela saluttjänstgöringen ha fullständig lystring och uppmärksamhet på BC order, kommandon och tecken. Repeterar batterichefens kommandon: Ladda ,

REGLEMENTE

Befattning	Anmärkning	Uppgift
4 st mekanismskötare (Ms)	Sköter eldhandgrepp	Eld och Plundra. Håller höger hand rakt upp då pjäsen är laddad och vänster hand beredd att på BC kommando och tecken avfyra pjäsen. Omedelbart ta ner höger hand när pjäsen avfyrats samt kommendera mekanismskötaren och ammunitionshämtaren att ladda. Leder servicens arbete vid plundring eller ammunitionsutjämning. Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion med ansiktet mot pjäschefen. Utför eldhandgrepp på kommando: ladda och plundra enligt bestämmelser för pjäsen (föra ned manöverhandtaget så långt det går för att därefter dra ut låskolven och återföra manöverarmen till låst läge).
4 st laddare (L)	Sköter eldhandgrepp	Gruppering enligt skiss i lokal salutinstruktion med ansiktet mot pjäschefen. Utföra eldhandgrepp på kommando ”ladda” enligt bestämmelser för pjäsen (ta en patron från mekanismplanet och föra in patronen en bit i laddrummet för att därefter med laddstången i höger hand föra patronen helt fram mot bakstycket så att kilen stängs). Anmäler till Pjäschefen: Laddat! Beredd på PjTekn order omfördela ammunition inom batteriet.
Erforderligt antal säkerhetsposter	Skyddsvaktsutbildade	

3.3.2. Eldexercis kanon m/09

Enligt bestämmelser för pjäsen

3.4. Salutbatteri med 7,5 cm kanon m/02-33

Bild 3:1

3.4.1. Bemanning

Befattning	Anmärkning	Uppgift
Batterichef (BC)	Artilleriutbildad officer.	Leder skjutningen från en centrerad plats vid batteriet enligt lokal instruktion. Ansvarar för att salut avges enligt order. Är övningsledare. Kommenderar pjässervisernas verksamhet enligt momentplan och genomför under eldgivningen stor salut men med fällning av sabeln vid varje eldkommando.
Fanförare (Ffö)		För fälttecken på nationaldagen och på särskild order .
Stf batterichef (BC stf)	Skotträknare. Får inom rörligt salutbatteri benämnas ”styckjunkare”.	Skotträknarens plats vid intagen grundställning är stående framför batterichefen eller på plats reglerad i lokal salutinstruktion och ska på griffeltavla (motsv.) markera varje avgett skott omedelbart efter skott.

REGLEMENTE

Befattning	Anmärkning	Uppgift
		Anmäler till batterichefen: 2 skott kvar! och Sista skott!, samt då saluten är fullbordad, 00 skott avgivna! När anbefallt antal skott avgetts hålls griffeltavlan (motsv.) rakt upp över huvudet, så att batterichefen ser detta och kan avbryta eldgivningen (kompletteras vid behov med kommandot mittåt!).
4 st pjäschef (Pjch)	Gruppbefäl	Gruppering med ryggen i skjutriktningen. Leder pjässervisens arbete. Repeterar batterichefens kommandon: ladda,eld och plundra. Håller höger hand rakt upp då pjäsen är laddad och vänster hand beredd att på kommando avfira pjäsen. Tar omedelbart ner höger hand när pjäsen avfyrats och beordrar ladda.
4 st laddare (Ladd)		Gruppering med ansiktet mot pjäschefen. Tar en patron från ammunitionsupplaget och för in patronen i laddläget på kommando: ladda. Anmäler till pjäschefen då mekanismskötaren stängt mekanismen. Beredd att på order omfördela ammunition inom batteriet.
4 st mekanismskötare (MS)		Gruppering med ansiktet mot Pjäschefen. Utför eldhandgrepp på kommando: ladda och plundra enligt bestämmelser för pjäsen (föra ned manöverhandtaget så långt det går för att därefter dra ut låskolven och återföra manöverarmen till låst läge då laddaren fört in patronen i laddläget).
Erforderligt antal säkerhetsposter	Skyddsvaktsutbildade	

3.4.2. Eldexercis 7,5 cm kanon m/02-33

Enligt bestämmelser för pjäsen.

4. Salut från örlogsfartyg

Salut från salutpliktigt örlogsfartyg på svenskt territorialvatten samordnas av C MarinB. Förbandschef utfärdar i samråd med C MarinB order för salut utom riket. Detaljerade anvisningar för salut återfinns i handbok Parad 4: Marinen.

4.1. Salut inom Sverige

Salut avges

- Vid statsöverhuvuds embarkering eller passage.
- Vid utländska salutgivande örlogsfartygs ankomst till hamnar där salutbatteri iland inte finns.
- Vid högre chefs tillträde/avgång eller tagande/lämnande av befäl.
- På salutdagar.

Ligger salutpliktigt fartyg förtöjd på ort med salutstation avges inte salut från örlogsfartyg. Örlogsfartyg avger salut på salutdag på förbandschefs order (samordnat av C MarinB).

4.2. Salut utomlands

Avges efter överenskommelse med värdnationen.

5. Exempel på genomförande

5.1. Allmänna förberedelser

Pjässervis ska vara välövad och paradmässigt vårdad. Förövning på plats (”torrövning”) bör genomföras. Pjäserna bör provskjutas i god tid före salutdagen.

1. I det fall örlogsflagga hissas ceremoniellt ska detta särskilt förövas.
2. Eventuella publikavspärningar vid salutstationen ska kontrolleras och särskild personal för att övervaka avspärningen ska utses, utrustas och förövas.
3. Då polismyndighet sköter bevakningen ska samverkan med polisbefäl ske så att oklarheter på plats undviks. Samband med polismyndighet i syfte att meddela att eldgivning ska ske genomförs senast 30 minuter före eldgivning.

REGLEMENTE

5.2. Genomförande i stort

1. Om förbandets fälttecken ska föras vid batteriet ska den föras av därtill utsedd enskild fanförare.
2. Kontroll av tid sker senast en tim före skjutning.
3. Rörligt salutbatteri förflyttas till salutstationen i god tid före saluten. Försvarmaktens säkerhetsbestämmelser ska följas och avståndet mellan fordonen ska minimeras för att undvika intrång i kolonnen av andra trafikanter. Personalen sitter med ordnad klädsel. Huvudbonaden ska vara påtagen.
4. Vid salutstation grupperas/iordningställs batteriets pjäser och/eller ammunitionsupplag ordnas.
5. Salutbatterichef ska före skjutning förvissa sig om att åskådare står på behörigt avstånd. Säkerhetsposter ska kunna dela ut hörselproppar till åskådare.
6. På grupperingsplatsen hissas örlogsflaggan på där befintlig flaggstång med salutbatteriets personal uppställd på två linjer och vända mot flaggstången. På order av salutbatterichefen hissas örlogsflaggan under lystringsgraden giv akt och personlig hälsning av befäl framför (och vid sidan av) truppen. (Gäller inte salutstation uppställd inom område där örlogsflagga förs.)

Tre minuter före angiven tid för saluten ska serviserna inta grundställning vid pjäserna.

Batterichefen beordrar ladda och anger när en minut återstår och kommenderar därefter "Giv akt!" och tar sabeln till liten salut (i marinen kan sidogeväret vila i baljan) fem sekunder före första skott.

1. Vid eldgivning faller batterichefen vid behov sin sabel till stor salut som kompletterande tecken till kommando om eldgivning och kommenderar Eld! (sabeln återtas till liten salut mellan varje kommando). (I marinen kan sidogeväret vila i baljan och signalflagga nyttjas vid behov för teckengivning). Omladdning sker på pjäschefens kommando så länge saluten pågår. Pjässervis ska vara beredd att vid eventuell klick vid annan pjäs på order avge eld omgående.
2. Stf salutbatterichef ska föra skottprotokoll över salutskjutningen.
3. Eld upphör och plundra kommenderas efter sista skottet avgetts.
4. Salutbatteriets personal ställs upp för eventuell avlämning. Därefter genomförs hälsning vid örlogsflaggans halande. (Gäller inte salutstation uppställd inom område där örlogsflagga förs.)
5. Batterichefen vidtar åtgärder efter skjutning i enlighet med ordinarie säkerhetsföreskrifter och ger nödvändiga order för förflyttning varvid rörliga pjäser uppbrösts på fordonen och kvarvarande ammunition och hylsor lastas.

5.3. Efterarbeten

Salutbatterichefen/salutofficern ska efter genomförd salut skriftligen rapportera saluten till egen respektive förbandschef och bifogar salutprotokollet eller avskrift av detta. Förbandschef rapporterar saluter till HKV.

REGLEMENTE

5.4. Skjutning från rörligt batteri

Batterichef	Pjäschef	Anmärkning
Samla batteriets personal. I det fall pjäserna grupperats på förhand eller batteriet anländer i omgångar vidtas nödvändiga åtgärder för att personalen upphåller sig under ordnade former före uppställning. Kommendera: Pjäs 1! Vid X mot Y (kompass xxxx) Färdig pjäs! (o.s.v.)	En pjäs i taget grupperar.	Lystringsgrad är manöver. Säkpost 1 vaktar fordonen och är tillika post nr 1. En man är BC ordonnans och tillika Säkpost 2. Behov av ytterligare säkerhetsposter regleras i lokal instruktion. En pjäs i taget grupperar. Kontrollera riktning och uppsättning.
Ta emot pjäschefernas avlämningar.	När pjäsen är grupperad, ammunitionen framlagd och personalen intagit grundställning vid pjäsen kommenderas: Pjäs 1 Giv akt! Kapten! Pjäs 1 grupperad! o.s.v.	Pjäschef hälsar med honnör vid avlämning.
Kommendera: Salutbatteri! Vid X mot Y, (med språng), linje – på stället!		Fanförare marscherar till uppställningsplatsen och ställer upp till höger om förbandet. Batteriet ställer upp på linje med front mot flaggstången. Två soldater ur batteriet som ska hissa flaggan ställer upp på ömse sidor om flaggstången med front mot personalens uppställningsplats.
Kommendera: Rättning – mittåt (höger, vänster)! Då rättningen är fullgod: Mittåt! Därefter: Parad! Giv akt! Hissa flaggan! BC gör vändning mot flaggan. BC och Stf BC gör personlig hälsning då flaggan hissas. Kommendera: Lystring – ställ!		Fanföraren för fanan till givakt. Örlogsflaggan hissas. När flaggan är i topp och flagglinan fäst marscherar flagghissarna ett stycke från flaggstången och gör personlig hälsning på flaggan varefter de med språng återgår till truppen.
Kommendera: Salutbatteri till grundställning ryck in – marsch!	Efter helomvändning och marschanträde kommendera:	Fanföraren marscherar till förutbestämd plats och tar fanan till lystringsställning. Platser intas om möjligt med språng.

REGLEMENTE

Batterichef	Pjäschef	Anmärkning
	Grundställning!	Hörselskydd tas på.
Ta emot anmälan.	Kommendera: 1 Pjäs! Lystring ställ! Anmäl: Kapten! 1:a intagit grundställning! o.s.v.	Pjäschefen gör honnör vid anmälan.
Kommendera: 1 minut kvar! Ladda!	Repetera: Ladda! Rapportera: 1:a laddad! o.s.v.	
Kommendera: Giv akt! Gör gevär ut.		Fanföaren för fanan till givakt. BC Höjer sabeln till liten salut då 5 sek återstår.
Kommendera: 1:a Eld! o.s.v. BC fäller sabeln 1 sek före utsatt klockslag.	Eld! Pjäschef vidarebefordrar salutbatterichefens kommando: Eld! och avfyrrar pjäsen. Kommenderar därefter: Ladda!	Vid klick ger batterichefen order till nästa pjäs. Den klickande pjäsen utgår ur eldgivningen. BC ger vid behov order om ammunitionsutjämning.
(Efter korrekt antal skott) BC håller observation mot sin ställföreträdare som höjer salutprotokollet över huvudet när rätt antal skott avgetts varvid eldgivningen avbryts. Kommendera: Eld upphör!	Eld upphör!	Stf BC står vänd mot batterichefen (ryggen mot pjäserna) och markerar varje skott i skottprotokoll. Anmäler: " 2 skott kvar! " och " sista skott! " När rätt antal skott skjutits, för SR hastigt upp protokollet över huvudet och kompletterar vid behov med kommando " 00 skott avgivna! "
Kommendera: Lystring – ställ! BC gör gevär in.		Fanan förs till lystringsställning.
Kommendera: Manöver! Plundra! Vid eldavsrott bör pjäserna kommenderas pjäsvis till plundra för att undvika missförstånd.	Plundra! Rapporterar efterhand: 1:a plundrad! o.s.v.	Pjästeknikern vidtar nödvändiga åtgärder i samband med plundringen. Hörselskydd tas av.

REGLEMENTE

Batterichef	Pjäschef	Anmärkning
Visitation genomförs. Kommendera: (Med språng) - uppställning!		Fanförelaren marscherar till förutvarande plats i uppställningsformen. Batteriet ställer upp på förutvarande plats på två linjer.
Kommendera: Giv akt! Rättning – mittåt! Mittåt! Eventuell avlämning till chef: Överste! Salutbatteriet ur N.N. efter genomförd salut!		Fanförelaren för fanan till givakt. Mottagande chef kommenderar i förelkommande fall " Lystring – ställ! " och talar till truppen.
Kommendera: Giv akt! Då flagghalarna nått flaggstången och lossat flagglinan: Hala flaggan!		De två soldater som hissat flaggan faller med språng ur linjen och lossar flagglinan. Flaggan halas varefter flagghalarna intar enskild ställning och kvarstannar vid flaggstången. Flaggan viks ceremoniellt och därefter ansluter soldaterna till arbetet med att uppbrösta pjäserna.
Kommendera: Parad upphör! Lystring – ställ! därefter Manöver!		Fanförelaren för fanan till lystringsställning.
Kommendera: Uppbröstning. Marschfärdiga!		Fanförelaren stryker fanan och marscherar till fordon varefter fanan rullas hop och lastas. Kontroll av lastning m.m.

REGLEMENTE

5.5. Skjutning från fast batteri

Salutbatterichef	Pjäschef (motsv.)	Anmärkning
Inmarscherar salutbatteriet.		Under lystringsgraden givakt! Eventuell fanförare marscherar i täten.
Kommendera: Salutbatteri halt! Höger (vänster) - om!		Batteriet ställer upp på två linjer med front mot flaggstången. De två soldater ur batteriet som ska hissa flaggan ställer upp på ömse sidor om flaggstången, front mot personalens uppställningsplats.
Kommendera: Rättning – mittåt (höger, vänster)! När rättningen är fullgod: Mittåt! Därefter kommendera: Parad! Salutbatteri – Giv akt! Hissa flaggan! Gör vändning mot flaggan. BC, Stf BC och PjTek gör personlig hälsning när flaggan hissas. Kommendera: Lystring – ställ!		Fanföraren för förbandsfana till givakt under flaggans hissande. Örlogsflaggan hissas. När flaggan är i topp och flagglinan fäst marscherar flagghissarna ett stycke från flaggstången och gör personlig hälsning på flaggan varefter de med språng återgår till truppen.
Kommendera: Ställning till salutkanonerna!	Efter marschanträde kommendera: Grundställning!	Fanföraren marscherar till sin plats och tar fanan till lystringsställning. Ställning vid pjäsen intas normalt med språng (lokala förutsättningar). Hörselskydd tas på. Säkpst 1 vaktar fordonen och är tillika post nr 1. En man är BC ordonnans och tillika Säkpst 2
Ta emot anmälan.	Kommendera: 1 Pjäs Lystring - ställ!" "Kapten 1:a intagit grundställning!" o.s.v.	Pjäschef gör honnör vid anmälan.
Kommendera: 1 minut kvar! Ladda!	Repetera: Ladda! Rapportera: Löjtnant! 1:a klar! o.s.v.	
Kommenderar: Giv akt! BC gör gevär ut (I marinen kan sabel vila i baljan och		Fanföraren tar fanan till givakt. I marinen blåser skotträknaren givakt på

REGLEMENTE

Salutbatterichef	Pjäschef (motsv.)	Anmärkning
salutflagga nyttjas). I marinen kommenderas: Blås givakt!		signalpipa. BC höjer sabeln till liten salut då 5 sek återstår. Sabeln fälls sedan vid varje Eldkommando. (Motsvarande med salutflagga).
Kommendera: 1:a Eld! o.s.v. Salutbatterichefen fäller sabeln 1 sek före utsatt klockslag. (I marinen kan salutflagga istället för dragen sabel nyttjas för att signalera eldgivningen).	Repetera: Eld!	Pjäscheferna vidarebefordrar vid behov BC kommando genom att ropa "Eld" och samtidigt slå sin knutna vänsterhand mot riktarens vänstra axel (skan m/1889)
BC håller observation mot sin ställföreträdare som höjer salutprotokollet över huvudet och anger att rätt antal skott avgetts varvid eldgivningen avbryts. Kommendera: Eld upphör!	Repetera: Eld upphör!	Stf BC står vänd mot BC (ryggen mot pjäserna) och markerar varje skott i skottprotokoll. Anmäler: 2 skott kvar! och Sista skott! Då rätt antal skott skjutits för SR hastigt upp protokollet över huvudet och kompletterar vid behov med kommando "00 skott avgivna!"
Kommendera: Lystring – ställ! BC gör gevär in. I marinen kommenderas: Blås fortsätt!		Fanföaren tar fanan till lystringsställning. I marinen blåser skotträknaren fortsatt på signalpipa.
Kommendera: Manöver! Plundra! därefter Återställ!	Repetera: Plundra! Rapporterar efterhand: Kapten! 1:a plundrad! o.s.v.	Pjästeknikern vidtar för pjäsen korrekta åtgärder. Hörselskydd tas av. Ammunition, hylsor och mtrl tas om hand (lastas).
Visitation genomförs. Kommendera: (Med språng) - uppställning!		Fanföaren marscherar till sin förutvarande plats vid förbandet. Batteriet ställer upp på förutvarande plats.
Kommendera: Giv akt! Rättning – mittåt! Mittåt! Eventuell avlämning till chef. Överste! Salutbatteriet ur		Mottagande chef kommenderar i förekommande fall Lystring ställ! och talar till truppen.

REGLEMENTE

Salutbatterichef	Pjäschef (motsv.)	Anmärkning
NN efter genomförd salut!		
Giv akt! När flagghalarna nått flaggstången och lossat flagglinan: Hala flaggan!		De två soldater som hissat flaggan faller med språng ur linjen och lossar flagglinan. Flaggan halas varefter flagghalarna intar enskild ställning och kvarstannar vid flaggstången. Flaggan viks ceremoniellt och därefter ansluter soldaterna.
Parad upphör! därefter Höger (vänster)- om! Avdelning framåt - marsch!		Fanföraren marscherar så att fanan kommer i täten för ny marschriktning. Säkerställ att all mtrl. medförs

5.6. Skjutning från örlogsfartyg

Förberedelserna och genomförande av salut från örlogsfartyg framgår av handbok Parad 4: Marinen.

Bildförteckning

I denna publikation förkommer följande bilder med verkshöjd;

Kapitel 1

Bild nr	Fotograf	Notering
1:1	Combat Camera	Försvarmakten
1:2	Livgardet, Kommendantstaben	Försvarmakten
1:3	FömedC	Försvarmakten
1:4	A 9	Försvarmakten

Kapitel 3

Bild nr	Fotograf	Notering
3:1	A 9	Försvarmakten

REGLEMENTE

Litteratur/Källförteckning

Stiftelsen Sveriges Nationaldag. Flaggan och Fanan. Lund 1999

Lag om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar (SFS 1970:498)

Lag om beteckningen försvarsmakten (SFS 1974:615)

Lag om Sveriges flagga (SFS 1982:269)

Lag om Sveriges riksvapen (SFS 1982:268)

Förordning om vissa officiella beteckningar (SFS 1976:100)

Förordning om allmänna flaggdagar (SFS, 1982:270)

Förordning med riktlinjer för färgnyanserna i Sveriges flagga (SFS 1983:826)

Förordning om salut (SFS 1996:931)

Förordning med bestämmelser för Försvarsmaktens personal (SFS 1996:927, ändrad: t.o.m. SFS 2010:652)

Källor inom Försvarsmakten

Lärobok i sjömanskap, MARIN (M7734-318001)

Ceremoni instruktion för Försvarsmakten 2010. UTB (HKV: 2010-12-21, 09 831:69672)

Ceremonireglemente del 8, Högvaktsinstruktion 2006. UTB (LG: 2006, 09 811:23)

Arméreglemente del 1, Grunder (M7741-100511), Berlings Arlövr 1984

Exercisreglemente för Infanteriet 1927. Kungl. Maj:t

Exercisreglemente för Infanteriet 1895. Kungl. Maj:t

Regler, bestämmelser och handböcker som påverkat innehållet i detta reglemente

FFS Förordning om fanor, tecken och skyltar m.m. inom Försvarsmakten (FFS 1994:21)
 Överbefälhavarens kungörelse om fanor och standar m m inom Försvarsmakten (FFS 1983:40)
 Försvarsmaktens föreskrifter om flaggning (FFS 1999:04)
 Försvarsmaktens föreskrifter med instruktion för överkommendanten och kommendanten i Stockholm (FFS 2005:6)

FIB -

Reglemente Uniformsbestämmelser 2015. UTB (FM2015-350014)

Manual -

Handbok Handbok Markstrid – Taktiska/Fältmässiga Grunder 2016, ARMÉ (FM2016-6309:3)

REGLEMENTE

Syftet med serien av reglementen och handböcker "Parad" (PARAD 1/8) är att utgöra Försvarsmaktens gemensamma grund för formellt uppträdande i sluten ordning, parader och myndighetens traditionsvård. Arméns, marinens och flygvapnets olika traditioner har i det längsta omhändertagits och endast förändrats där enhetlighet inom Försvarsmakten är särskilt påkallad.

Reglementena innehåller bindande bestämmelser och förhållningssätt för Försvarsmaktens uppträdande i ceremoniella sammanhang. Handböckerna innehåller anvisningar med förklaringar och beskrivningar för tjänstens genomförande.

Deltagande i statsceremonier är en av Försvarsmaktens uppgifter och genomförande av förbandsvisa ceremonier och traditionsvård är en del av den militära miljön och utgör en del i myndighetens vård av sitt kulturarv. Ceremonier och sättet att utföra dem uppmärksammas av försvarsmaktens personal, allmänheten och av utländska turister, gäster och observatörer. Väl genomförda bidrar de till att skapa respekt för Försvarsmakten och stärker deltagarnas känsla för förbandsandan.